

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Driebergen; Ds. G. Blom, Meerkerk;
Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R.
Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D.
Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-73814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

Hij doet wonderen - Hij alleen

Daarna is Hij gezien van Jacobus.

1 Cor. 15 : 7a.

De Jacobus, genoemd in de tekst, is niet één van de apostelen. Onder Jezus' discipelen waren: Jacobus, de broer van Johannes en Jacobus, de zoon van Alpheus. Paulus heeft het over Jacobus, de broer van Jezus. Deze Jacobus moet de oudste zoon zijn van Jozef en Maria. In het Markus-evangelie worden hun namen genoemd: Jacobus, Joses, Judas en Simon. Slechts een enkele maal spreken de Evangelisten van hen. Johannes deelt ons mee: „en ook Zijn broeders geloofden niet in Hem”. Er was geen geloof in de Messias. Vijandig stonden zij niet tegenover Jezus, maar toch was er niet het aanvaarden van Hem als de van God Gezondene. Zij konden het buiten Hem als Zaligmaker stellen. Zij hadden Hem als Borg en Middelaar niet nodig. Hierin zien we duidelijk het beeld van de mens, ook van de mens, die zijn vijandschap niet toont. Ook in het leven van die mens is er geen plaats vóór en geen behoefte aan de Zaligmaker. In het leven is er voor alles plaats, behalve voor Christus. De één zoekt het in de wereld en de ander heeft aan zijn godsdienstig leven genoeg. Men is rijk en verrijkt en heeft aan geen ding gebrek. Men is een vreemdeling van gebedswerkzaamheden, zielestrijd en zielscontact. Er heerst in het leven een kerkhofstille. Men is geestelijk klaar en bereid om de Heere te ontmoeten. In het kerkelijke leven worden heden nogal eens zulke mensen ontmoet. Men zal echter bedrogen uitkomen, want zonder hartvernieuwende genade, zal men het koninkrijk Gods niet zien. In het leven van elk mens, dus ook in uw en mijn leven, moet zich het Gods-wonder voltrekken. Naar Zijn welbehagen doet de Heere dit. We zien dit duidelijk bij de broers van Jezus. In hun leven heeft de Heere Zich, uit genade, niet onbetuigd gelaten. Zij werden van dood levend gemaakt. Er kwam liefde tot God en liefde tot allen, die uit God geboren zijn. Dit is één van de kenmerken van genade. Johannes schrijft: „wie uit God geboren is, heeft ook allen lief, die uit Hem geboren zijn”. Jezus' broers hebben zich aangesloten bij de Pinksterkring. Met de anderen waren ook zij volhardende in het gebed en verwachtten zij de Heilige Geest. Jezus' woorden hadden voor hen waarde gekregen. Hun hart ging uit naar de beloofde vervulling. Zonder de Heilige Geest en het toegepaste werk van Christus konden zij niet meer leven, noch sterven. Hun hart stond naar de verzegeling van de enige troost beide door leven en sterven. Aan Zijn broer Jacobus is Jezus nog apart verschenen. Het doel van deze verschijning is ons niet met zekerheid bekend. Uit de Schrift kunnen we echter wel te weten komen, wat deze verschijning heeft uitgewerkt. Dit is ook het voornaamste. Het komt altijd op de vrucht aan. De vrucht laat zien, wat de Heere gedaan heeft in het leven. Een goede boom brengt goede vruchten voort. Elke wedergeborene zal ook nagaan, welke vrucht hij ontdekt in

zijn leven. Tot dit onderzoek komt de huichelaar, de schijn-christen nimmer. De Heere brengt ook Zelf Zijn vrucht openbaar. Dit blijkt ook in het leven van Jacobus. In de opperzaal werd hij aangetroffen. In de kerk van Jeruzalem ging hij een voorname plaats innemen. Naast de apostelen was hij één van de leidende figuren in de kerk van Christus.

De dienst en de zaak des Heeren hadden zijn hart. Hij begeerde zijn leven te besteden in dienst des Heeren. Met David kon hij belijden: „Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrot”. In oprechtheid heeft hij de kerk gediend. Hij droeg de bij-naam van de rechtvaardige. Om zijn karakter was hij bij jood en christen hoog geacht. Wat hij beleed, beleefde hij. Woorden en werken gingen voor hem samen. Zonder werken was voor hem het geloof dood. In zijn algemene brief, die wij bezitten, heeft hij daar bijzonder de nadruk op gelegd. Zijn leven lang is hij een getrouwe getuige gebleven van de naam en zaak des Heeren. Als martelaar moet hij gestorven zijn. Zijn rechters wilden, dat hij tegen Jezus Christus zou spreken, vrijmoedig bleef hij echter van Hem getuigen. In vrede is hij ontslapen, steunend op zijn oudste Broeder, Die door genade ook zijn Borg en Middelaar was geworden. Hij doet wonderen; Hij alleen! Jezus verscheen hem. Die verschijning is voor hem tot zegen. Tijdens die verschijning werd de inlating des Heeren bemerkt en ervaren. Naar die verschijning zag Jacobus uit. Hij was door de werking des Geestes zondaar voor God geworden. Hij had ingezien, dat hij geen bestaansgrond voor God had. Hij kon niet meer opgaan in de „Mens Jezus”. Hij had Hem nodig als Borg en Middelaar tot verzoening, tot verlossing. Hij zag uit naar Zijn komst tot hem. Zijn komst bracht alleen zaligheid. Zijn verschijning zou hem tot heil zijn. Die verschijning bleef niet uit. De Heere kwam tot Hem. En wat de Heere in en door Zijn verschijning deed in Jacobus' leven, weet Paulus. De levende Christus leeft niet alleen voor Jacobus, maar leeft ook in hem. Zijn opstandingskracht kwam in Jacobus krachtig naar voren. Hij leefde door Hem en daarom ook voor Hem. In de gemeente te Corinthe waren er vele dwalingen. Eén van de grootste en gevaarlijkste was wel deze: de loochening van Jezus-opstanding uit de doden. Eén van de meest fundamentele stukken der heilsleer werd ontkend en hierdoor viel het fundament der zaligheid. Wat blijft er dan van de zaligheid over? Niets! Die leugen leer wordt door Paulus krachtig bestreden en met bewijzen weerlegd. De Kerk des Heeren heeft geen dode Jezus, maar een levende Jezus. Een Jezus, Die gestorven is naar de Schriften, maar ook ten derde dage opgewekt is, naar de Schriften. Als de Levende is Hij aan velen verschenen. De ooggetuigen zijn velen. Eén daarvan is Jacobus. Tot weerlegging van de dwaalleer en tot troost van de Corinthiërs wijst Paulus in de brief ook op Jacobus. Wat Jacobus geworden is, heeft hij te danken aan

VAN DE ADMINISTRATIE

Als dit gelezen mag worden staan wij aan de vooravond van de derde Ontmoetingsdag, die, D.V. zaterdag 8 april zal worden gehouden in de Chr. Gereformeerde Kerk van Dordrecht (Centrum), aanvang half 11. Op het woord **Ontmoetingsdag** willen wij dan ook de volle nadruk leggen. Elkander ontmoeten rondom het Woord des Heeren kan alleen ons in deze verwarde tijd aan elkander verbinden. Dan wordt het geen **Reklamedag**, maar een **Ontmoetingsdag** van allen die de al-oude Gereformeerde beginselen liefhebben. Aan onze Predikanten, die op die dag zullen voorgaan, geve de Heere getrouwheid en gebondenheid aan Gods Woord, want zo zij niet spreken naar dat Woord, het zal geen dageraad hebben. Laten wij daarom biddend deze **Ontmoetingsdag** bezoeken, opdat wij in Gods gunst mogen samenzijn. Een laatste opwekking om aanwezig te zijn willen wij hier gaarne aan toevoegen.

v. d. L.

P.S. Met dank mogen wij berichten dat wij weer 8 nieuwe abonnees mochten noteren, terwijl wij f 92,50 extra ontvingen w.o. f 50,- van een abonnee die hiermede zijn abonnement (7de jaargang) betaalde. Wellicht hebben wij D.V. de volgende maal meerdere verrassingen te vermelden.

Gironummer is 70.43.50 t.n.v. Administratie „Bewaar het Pand”. Kwartelstraat 74, Alphen a. d. Rijn.

de verschijning, aan Jezus' inlating met hem. Zonder Hem was hij nog in zijn zonde. Zou Jacobus zeker in zijn ongeloof gestorven zijn. Door de verzezen Paasvorst is hij verlost geworden van de zonde. Door Zijn werk in hem is hij gekomen tot het geloof in Hem. Door de Heere alleen heeft hij een plaats in Gods kerk. Door de Levende leeft hij in alle eeuwigheid. Ziet; wat de Heere gedaan heeft! Ziet; wat Zijn genade vermag! Ook heden doet de Heere nog wonderen. Zijn liefde neemt geen einde. Als de opgestane Heere zet Hij Zijn werk voort tot toebereiding van zondaren en opbouw van Zijn gemeente. Is uw bede: „Heere, werk, uit genade, ook in mij”? Zijn werk in ons is noodzakelijk tot onze zaligheid. Zonder dat werk kunnen we voor God niet bestaan. Nu zijn er voor Hem geen onmogelijkheden. Hij maakt zondaren levend. Vijanden tot vrienden. Ongelovigen worden door Hem gelovigen. Hij maakt Pasen tot Pasen voor ons. Jacobus is daarvan een sprekend bewijs.

Hij doet wonderen; Hij alleen!

Ds. M. C. Tanis

VAN DE REDACTIE

De berichten omtrent de gezondheidstoestand van Ds. Baan luiden de laatste dagen weer wat gunstiger. Dat stemt ons tot blijdschap en dankbaarheid. De pijn is verminderd. De patiënt is nog wel zwak en spoedig vermoeid, maar heeft toch van het gunstige voorjaarsweer gebruik kunnen maken om naar buiten te gaan. We blijven met hem en de zijnen meeleven.

Het bericht in het vorige nummer omtrent de preken-serie Van recht en genade gaf al enkele gunstige reacties. We hopen, dat er nog vele nieuwe abonnees zich bij mij zullen aanmelden.

Wij zijn bij de verschijning van dit nummer bijna tot de ontmoetingsdag te Dordrecht, DV op 8 april a.s., genaderd. Het is onze hartelijke begeerte, dat de Heere ons een goede dag moge geven.

Wellicht ten overvloede wijzen we er op, dat de bezoekers zelf voor een boterham moeten zorgen. Ter plaatse kan voor koffie worden gezorgd. Deze wordt gratis verstrekt. Het is financieel niet te verantwoorden om wat op de ontmoetingsdag gesproken zal worden in brochure-vorm uit te geven. De eerste keer gebeurde dat wel. Van de brochure, die toen verschenen is, hebben we nog een behoorlijke voorraad. Deze zal in de pauze te koop zijn voor f 1,60 per ex. Wellicht zijn er nog vele belangstellenden voor deze brochure. Er is ook nog een kleine voorraad van de brochure van Ds. M. C. Tanis: Het lied in de eredienst. Deze kost ook f 1,60 per ex. en zal eveneens op de ontmoetingsdag te verkrijgen zijn.

Er zullen wel weer enkele jongeren zijn, die bij de verkoop hun diensten willen verlenen. Voor de goede orde is het van belang, dat allen tijdig aanwezig zijn zodat de morgen-samenkomst op tijd beginnen kan. B.

Besprekingen van de Heilige Oorlog

23

Toen riep de oude heer Ongeloof: „Wel wie is er zo dwaas dat hij nog uit de handen zijner vijanden zijnde, gelijk wij, zijn macht uit de hand zal werpen en ze in handen geven van iemand die hij niet kent? Wat mij belangt, nooit zal ik vrede nemen met onbepaalde condities. Kennen wij de gewoonte en gestalte van de Koning niet? Sommigen hebben gezegd dat Hij toornig is op Zijn onderdanen, wanneer zij maar een haarbreed uit de weg treden. En anderen, dat Hij meer van hen eist dan zij kunnen volbrengen. Dus zult gij wijs handelen, o Mensziel, zo gij voor u goed toeziet, wat gij in deze zaak doet. Want zo gij eens bewilligt, geeft gij u aan een ander over en zijt niet langer uw eigen meester. Derhalve is het de grootste dwaasheid van de wereld, dat gij u zo overgeeft aan een onbepaalde macht. Want gij kondt dan berouw hebben, maar gij zoudt niet met recht mogen klagen. Maar kunt gij ook wel recht weten, als gij eens de Zijne waart geworden, wie van u Hij doden en wie Hij in het leven sparen zal? En of Hij niet een ieder van ons zal afsnijden en uit zijn eigen land een ander nieuw volk zenden om in deze stad te wonen?”

Weerzinwekkend was de toespraak van Majoor Ongeloof tot de stad Mensziel. Alle hoop op bevrijding werd haar ontnomen. Ontmoedigd zijn de kapiteins met hun mannen teruggekeerd naar hun verschansingen om zich meer dan ooit te verdiepen in de boosheid en bitterheid van Ongeloof. Zodat het geloof dat door de liefde werkt hen steeds meer dierbaar werd. Want in het hart van Majoor Ongeloof brandt het helse vuur van haat en vijandschap tegen Koning El-Schaddai en Zijn volk.

Terecht wordt de heer Ongeloof de eerstgeborene van Diabolus genaamd, die net als zijn vader niets liever doet dan liegen en bedriegen. Met een satanische vreugde in zijn hart begaf hij zich dan ook terstond na het uitspreken van zijn walgelijke rede naar het kasteel van Diabolus, die al op hem zat te wachten. Op een bedrieglijke wijze en het kan ook niet anders, want het ongeloof haat de waarheid, werd van hetgeen in de laatste dagen was voorgevallen verslag uitgebracht. Aan het einde van het gesprek over de werken, die in de duisternis van de ongerechtigheid bedreven waren, deed Diabolus het voorkomen alsof Majoor Ongeloof van hem in alles afhankelijk was. En zo is het niet. Diabolus kan niets uitrichten als het ongeloof hem die macht niet verleent. Van alle kanten is Diabolus teleurgesteld in zijn listen en lagen om de Heere Jezus te verleiden en te verslaan, daar hij door het ongeloof geen vat op Hem kon krijgen. En dat is het enige lichtpunt voor Mensziel. Daar Christus door Zijn geloofsgehoorzaamheid tot in de vloekdood des kruises over het ongeloof heeft getriomfeerd, ja genageld heeft aan het kruis, kon Mensziel hoe donker het ook nog is, door Zijn genade uit de greep van het ongeloof verlost worden.

Daarop ging de Majoor uit van Diabolus alsof hij in waarheid een grote gunst van hem had ontvangen door hem meer macht en aanzien te verstrekken in Mensziel. Trots als een tweede Haman stond het voor hem vast, dat Mensziel zich nu met deze bijstand van Diabolus met meer beslistheid aan hem onderworpen zou zijn dan voorheen.

Maar door dat alles heen ziet het leger van de Koning verlangend uit naar de verschijning van een tweede Mordechai, die hoe het ook gaat niet wenst te bukken voor Majoor Ongeloof. En wat zal dat dan een feestvreugde verwekken in Mensziel. Dat feest zal zeker wel genoemd worden het tweede Purimfeest. En wat bemerkt Majoor Ongeloof nu tot zijn grote verbazing wel op bij zijn verschijning in de stad? Wel, dat de burgers tijdens zijn verblijf in het kasteel van Diabolus aan het muiten geslagen waren. Met de behandeling de kapiteins en het volk van El-Schaddai aangedaan konden zij zich niet verenigen. Toen de heer Verstand en Registermeester Consciëntie kennis kregen van hetgeen aan de Oorpoort was voorgevallen, konden zij zich met de gang van zaken niet langer verenigen. Leven alsof er geen God is zoals Ongeloof en Diabolus dat wilden, wensten zij niet langer te verdragen. Het spreken van genade en vergeving in naam van Koning El-Schaddai deed ons weldadig aan. Al is die boodschap tot op heden door niet één burger met een volkomen hart aangenomen, dan past het ons nog niet haar te negeren. De goede woorden die tot ons gesproken zijn hebben wij te waarderen, want wij weten allen dat wij Hem trouweloos kwamen te verlaten. De heer Verstand wees er op, dat het redelijk en verplichtend geweest zou zijn ten opzichte van de toekomst der stad zulke goede woorden met ernst in overweging te nemen. Maar verder nog ging de heer Consciëntie door te spreken van het gericht, want op die weigering en schandelijke behandeling Koning El-Schaddai aangedaan, komt Hij zeker terug. En weet, dat er een gedenkboek is voor Zijn aangezicht. Het staat in het boek van Zijn alwetendheid aangekend.

De menigte nu, ingenomen met de overtuiging van het kwade door de oude Ongeloof zo schandelijk bedreven, kwam er tegen in opstand. Op alle hoeken van de straten scholen troepjes saam om het onrecht met elkander te bespreken. Het werd zelfs hoorbaar uitgesproken: „O die brave kapiteins van El-Schaddai! wenselijk ware het, dat we onder het bestuur van de kapiteins en van El-Schaddai hun Koning wezen mochten.”

Toen nu de heer Majoor Ongeloof vernam dat Mensziel zo in oproer was, kwam hij af om het volk te stillen en meende de opgewonden volksmenigte met zijn grootheid in 't vertonen van zijn gelaat wel wat af te kunnen koelen. Maar toen zij hem zagen kwamen ze op hem aanlopen en hadden hem ontwijfelbaar in zijn vermeende grootheid gekrenkt had hij zich niet in een huis teruggetrokken. Niettemin vielen zij op het huis waar hij in was, aan, om het boven zijn hoofd af te breken. Maar de plaats was te sterk zodat dit plan mislukte. Zodat Ongeloof vanuit dit huis tot de menigte door een venster kon spreken: „Mijne heren, wat is toch de reden, dat er zulk een oproer en geweld is?” Waarop de heer Verstand antwoordde: „Het is omdat gij en uw meester niet recht handelt door de kapiteins van El-Schaddai schande aan te doen. En de heer Consciëntie en mij hebt gij de gelegenheid ontnomen om ons uit te spreken omtrent het goede dat ons in naam van de Koning door de kapiteins welmenend werd aangeboden.”

Zie, al had de heer Verstand nog wel geen geheiligd verstand, zo had hij toch nog wel een redelijk verstand om te kunnen zwichten voor de redelijke godsdienst die Mensziel verkondigd werd.

Nijkerk.

R. Kok

Naar de katechisatie

115

HET GELOOF (3)

Wij ontvingen een brief van een broeder, een

getrouw lezer van „Bewaar het Pand” en die ook onze katechisatie-lessen „met interesse sinds jaar en dag” volgt, zoals hij ons schrijft. Nu is het deze vriend niet duidelijk en is deze het er niet eens mee, dat we in een vorige les (113) schreven: „De tweede vrucht van de wedergeboorte is het geloof”. De briefschrijver meent, dat het juist andersom is, dus dat de wedergeboorte vrucht is van het geloof. En wel om deze reden, dat de mens in Adam alle waarachtig geestelijk leven mist, zodat een mens geen geestelijk leven kan bezitten dan door de vereniging met Christus, die alleen door het geloof geschiedt. En verder dat alle weldaden, die Christus voor Zijn volk verworven heeft, hun ook door het geloof geschonken worden.

Dat de Schrift het Woord noemt het zaad der wedergeboorte en dat het Woord geen vruchten afwerpt als het met het geloof niet gemengd is, zodat het geloof in orde noodzakelijk aan de wedergeboorte vooraf moet gaan. Tot zover onze waarde briefschrijver.

Allereerst willen we gaarne onze hartelijke waardering uitspreken voor de wijze, waarop onze briefschrijver ons benadert en blijk geeft van zijn belangstelling. We willen dan ook gaarne op zijn bezwaar ingaan in deze les, mogelijk ook tot verduidelijking voor anderen.

We zijn het met deze vriend volkomen eens, dat een mens geen geestelijk leven kan bezitten dan door vereniging met Christus, die alleen door het geloof geschiedt.

Nu dienen we hier zuiver te onderscheiden. Inderdaad is er geen vereniging met Christus mogelijk dan door het geloof. Dit leert de Schrift duidelijk.

We moeten hier echter de vraag beantwoorden: wanneer geschiedt deze vereniging met Christus? Eerst bij de volle verzekerdheid van het geloof, zodat men dan op goede gronden mag weten, Hem persoonlijk te bezitten en te kennen? Of bij de wedergeboorte? Want de wedergeboorte wordt in de Schrift ook genoemd de INPLANTING of INLIJVING in Christus. Zie de gelijkenis van de Heere Jezus over de Wijnstok en de ranken.

In deze gelijkenis komt het verschil uit tussen de LEVENDE en de DODE ranken. De dode ranken staan slechts in UITERLIJKE relatie tot Christus en missen de levenssappen uit Hem. Die levenssappen krijgen de LEVENDE ranken wel. En die bekomen zij door het geloof!

De mens is geestelijk dood, dood in zonden en misdaden, missend alle waarachtig geestelijk leven, zoals ook onze briefschrijver terecht opmerkt.

Het is nu door de WEDERBARENDE werking van de Heilige Geest, wanneer een dode zondaar deel krijgt aan het NIEUWE LEVEN der genade. En dit nieuwe leven kan nooit anders dan uit Christus zijn, „Die het leven en de onverderfelijkheid aan 't licht gebracht heeft.” II Tim. 1 : 10.

Wanneer nu iemand het nieuwe leven in de wedergeboorte of inlijving in Christus deelachtig wordt, zal dan zo iemand dadelijk met volle verzekerdheid durven zeggen, dat Hij Christus deelachtig is? We hebben al eens meer opgemerkt, dat de zondaar dan eerst ONTDEKT wordt aan zichzelf, zoals de verloren zoon tot zichzelf kwam. Dan ziet hij, dat hij tegen God gezondigd heeft en al heeft hij nog zoveel van Jezus gehoord en gesproken, hij kent Hem niet. De levensvraag van de wedergeborene is: Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal? Is er enig middel om de welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen? Opmerkelijk is, dat onze Heidelberger, die deze vraag stelt, niet dadelijk komt met het antwoord: ja hoor: het is Jezus Christus, maar dan luidt het antwoord: „God wil, dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede.” En door nader ontdekkend onderwijs wordt er plaats gemaakt voor Christus, Die uit het heilig Evangelie gekend wordt. Door het geloof wordt Hij geopenbaard en geschonken aan het ontledigde hart.

De vraag is nu: gaat het geloof aan de wedergeboorte vooraf of omgekeerd?

Volgens Schrift en belijdenis gaat de wedergeboorte aan het geloof vooraf. Want hoe kan men waarlijk geloven zonder dat men wedergeboren is?

Dit geeft ook de HEILSORDE aan, welke de Bijbel stelt. De apostel schrijft in Rom. 8 : 30: „Die Hij te voren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen (dit is hier de INWENDING roeping, waarbij de wedergeboorte plaats heeft) en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd (welke rechtvaardiging geschiedt door het geloof) en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt.”

Wanneer we de verdelingen bezien, die onze oudvaders in de heilsorde gesteld hebben, zien we, dat men steeds de wedergeboorte vóór het geloof stelt. We noemen: v. Mastrigt, Francke, Brakel. En bij de nieuwe theologen: Gravemeyer, Bavinck en Wisse.

Wel-is-waar stelden Calvijn en art. 24 van de Nederl. Geloofsbelijdenis het geloof vóór de wedergeboorte. Wanneer beide echter spreken over de wedergeboorte, zien zij de wedergeboorte niet maar als in de aanvang van het nieuwe leven, maar tevens ook in het geheel van haar voortzetting, zoals deze zich openbaart in heel het werk van de bekering, dat zich voltrekt in héél het leven van de wedergeborene. Zo gezien, gaat dus de geloofs-implanting vooraf.

We moeten dus vasthouden aan de orde, welke onze vaders in de heilsorde stellen en bovenal zoals de Heilige Schrift die aangeeft.

Bovendien zijn grote gevaren niet denkbeeldig, wanneer men aan de wedergeboorte het geloof doet voorafgaan. We bedoelen in deze zin, dat men vandaag in de prediking sterk benadrukt: je moet geloven, Jezus aannemen. Dat men wedergeboren moet worden en bekeerd, wordt vaak nauwelijks of niet meer genoemd.

Nu willen we hiermede níét zeggen, dat het niet aankomt op het geloven. De eis des geloofs houdt de Bijbel ons duidelijk voor, maar

niet in die zin, dat de mens zelf kan geloven, maar dat die eis zal uitdrijven tot den Heere, evenals de eis tot bekering met de bede: Heere, bekeer Gij mij, zo zal ik bekeerd zijn.

De Schrift zegt duidelijk, dat het geloof een gave Gods is, door de Heilige Geest gewerkt in het hart, door het Woord! Zie Efeze 2 : 8; Rom. 10 : 17.

Wanneer Gods Geest de zondaar wederbaart, werkt Hij tevens het beginsel van het ware geloof in het hart. Dit beginsel bevat het volkomen geloof. Christus zegt: „indien ge een geloof had als een mosterdzaad.” In het zaad toch ligt de gehele plant besloten. Maar de wasdom is nodig tot de ontwikkeling en tot het uitgroeien van dat zaad tot plant of boom en tot vrucht.

In het wezen van het geloof ligt dus alles inbegrepen, maar de beoefening van het geloof is nodig om in die wasdom te delen en de vrucht te openbaren.

Nog één opmerking en dan besluiten we deze les. Wanneer onze vaders spraken van „geloofsvermogen” en „geloofsdaden” bedoelden zij niet om hiermee aan te geven, dat er een tussentijd kan liggen tussen die beide. Wanneer de Heilige Geest de gave van het ware geloof schenkt, dan zullen de geloofswerkzaamheden níét kunnen uitblijven, zoals smart over de zonde in een droefheid naar God, hongeren en dorsten naar den Heere, naar Zijn Woord, naar Zijn heil!

En hoe kunnen deze werkzaamheden plaats hebben, indien de zondaar niet eerst wedergeboren wordt, vernieuwd?

Gaarne vertrouwen we, dat onze gewaardeerde brievenvervoerder een en ander wat duidelijker is geworden en mogelijk ook anderen.

Geve de Heere ons die zielswerkzaamheden met den Heere bij de aanvang en bij de voortgang ook tot nadere bevindelijke kennis van Christus als de enige en volkomen Middelaar en Borg voor een diep-schuldig volk!

Urk.

v. L.

ONTMOETINGS DAG

van vrienden van „BEWAAR HET PAND”,
D.V. ZATERDAG 8 APRIL 1972 in het kerkgebouw van de Chr. Gereformeerde Kerk te Dordrecht-Centrum, Singel 192.

Aanvang : morgensamenkomst 10.30 uur

Opening : Ds. G. Blom

Spreker : Ds. D. Slagboom,
Onderwerp:
„Mijn woord bewaard”

Sluiting : Ds. M. C. Tanis

PAUZE

Aanvang : middagsamenkomst 14.00 uur

Opening : Ds. P. Snee

Spreker : Ds. H. C. van der Ent

Onderwerp : Het gebed
Van een oudere
Om open ogen
Van een jongere

Sluiting : Ds. R. Kok

N.B. Het kerkgebouw staat op een afstand van slechts enkele minuten lopen van het station en is ook met andere verkeersmid-
delen gemakkelijk te bereiken.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Het is gisteren zondag geweest, de eerste werkdag van de week voor een dominee. Want dominees mogen des zondags werken. Zij staan in de dienst des Heeren en dan hebben ze op de dag des Heeren een dure roeping te vervullen. Nl. om in het huis des Heeren het Woord des Heeren te verkondigen.

Het mag een wonder heten, dat dit in ons land nog in vrijheid gebeuren kan. Want er zijn landen, waar dit niet meer mogelijk is. Ik denk aan die landen, die zich achter het ijzeren gordijn bevinden, of achter het bamboe gordijn. Jullie weten wel welke landen daarmee bedoeld worden. Dat zijn die landen in Oost-Europa en in Azië. We horen daar wel niet zoveel van omdat men zo weinig mogelijk naar buiten, van alles wat er binnen de grenzen gebeurt, uit laat lekken. Maar als er berichten doorsijpelen, dan zijn deze

meestal niet van gunstige aard t.o.v. de kerk en alles wat daarmee samenhangt. Of moet ik zeggen, dat ze wel van gunstige aard zijn?

Want, daar waar de kerk vervolgd wordt, daar bloeit zij meestal. Het bloed der martelaren kan altijd nog het zaad der kerk genoemd worden. Daaruit blijkt dat de kerk een onuitroeibare zaak is. Het is des Heeren zaak. God houdt Zijn kerk in stand. En dan mag de hel vrij worden... Zo heeft Luther het eens gedicht in zijn leven. En dat is heden ten dage nog waar. En dat zal ook waar blijven tot aan het einde van deze bedeling toe.

Ik zou zeggen, beste jongens en meisjes, waardeer het, dat jullie week aan week nog vrij op mogen gaan naar het huis des Heeren om te luisteren naar het woord des Heeren. Want dat is het alleen wat jullie wijs kan maken tot de zaligheid.

Ik schreef boven, dat dominees het voorrecht hebben dat ze des zondags mogen werken.

Dat houd ik zo voluit staan. Want ik vind het altijd nog een voorrecht, dat ik op de dag des Heeren mag staan in de dienst des Heeren. Ik geloof, dat alle ware knechten des Heeren het ten deze hartelijk met mij eens zullen zijn.

En hoe is het nu met jullie? Mogen jullie op de zondag ook werken? Dat is een vraag die in deze tijd echt wel even onder de aandacht mag worden gebracht. De vorige keer werd dit eigenlijk zijdelings ook al aan de orde gesteld. Velen zijn er toch, die er helemaal geen been in zien om op de zondag dagelijkse arbeid te verrichten. Meestal wordt er dan nog meer verdiend dan in de week en dat trekt altijd aan. Het argument van „noodzakelijke arbeid” heeft men dan gauw bij de hand. En nu wil ik hier geen lijst gaan geven van wat al of niet tot noodzakelijke arbeid op de zondag gerekend kan worden. Maar dat er veel minder op de zondag behoeft te gebeuren dan er nu gebeurt, dat is een ding dat zeker is.

Ik weet ook, dat als iemand de Heere liefheeft, hij op de zondag alle arbeid, die niet noodzakelijk is, zal weigeren. Want wie God liefheeft, krijgt ook Zijn dag lief. Het één zit hier onlosmakelijk aan het ander verbonden.

Al is het nu, dat alle niet-noodzakelijke-arbeid op de zondag verboden is, dan wil dat toch niet zeggen, dat er voor jonge mensen op de zondag niets te doen is. Er is werk te over, ook voor jonge mensen, ook al zijn ze geen dominee. De zondag behoeft daarom echt niet een „vervelende” dag te worden. Ik heb eens gelezen, wat de verklaring van het vierde gebod betreft in de Heid. Cat. Z.38, dat er niet één antwoord is, waarin zoveel werkwoorden staan, dan juist in dit. Nu hebben we het nooit vraag voor vraag met de antwoorden nagegaan, of dit werkelijk zo is. Ik schrijf er dit eerlijk bij, omdat ik er van uitga, met jonge mensen te doen te hebben, die dit misschien in twijfel zouden trekken. Ze zullen mogelijk zeggen: Dominee, dat weet ik nog zo net niet. Want als ik die zondagen na ga, waarin gesproken wordt over het H.A. dan geloof ik dat daar nog wel meer werkwoorden in zullen staan, dan in het antwoord, dat handelt over het vierde gebod. Ik zou zeggen, jongelui, ga het eens na. Misschien heb je gelijk. En als je dit nagaat, dan doe je tegelijk een nuttig werk, in die zin, dat je bezig bent met de Heid. Cat., die het onderzoeken altijd nog waard is.

Een feit is het op alle manier, dat er in zondag 38 heel veel werkwoorden staan. En werkwoorden, wijzen altijd op werken, dat is op actief bezig zijn. Ik wil het met jullie wel eens even nagaan. Het antwoord luidt op de vraag: Wat gebiedt God in het vierde gebod: Eerstelijk dat de kerkdienst, of het predikambt, en de scholen onderhouden worden. D.w.z. deze dingen mogen niet verslapen. We moeten de kerkdienst dat is de dienst des Heeren in de kerk onderhouden, bij houden, week aan week, altijd weer. Hier worden ook de scholen genoemd. Dat zijn van ouds de kweekplaatsen geweest, waar de jeugd opgevoed diende te worden in de vreze des Heeren. Onze vaders hebben dit als ideaal gezien. Daar heeft natuurlijk altijd wel het nodige aan gemankeerd, maar zo ver als we tegenwoordig van dit ideaal verwijderd zijn, dat is echt wel om te huilen. Scholen, die zich nog christelijk noemen, zijn het in de meeste gevallen lang niet meer, omdat men op die scholen spot met God en Zijn geboden.

Onder scholen moeten ook theologische scholen worden verstaan. Dat zijn die plaatsen, waar jonge mannen opgekweekt worden, om heel hun leven in de dienst des Heeren te besteden. Hier zouden ook de nodige aanmerkingen gemaakt kunnen worden. Want er zijn heel wat theologische scholen, waar men niet meer onvoorwaardelijk buigt voor het woord van God. Men onderwerpt het woord aan de kritiek van de wetenschap, waardoor er velen met een halve bijbel, op de mensen worden afgestuurd. Dit komt, omdat hun geleerd wordt, dat de helft van de bijbel niet meer te geloven is. En als men de helft van de bijbel niet meer geloven kan, dan neemt

men natuurlijk de andere helft met een korteltje zout. d.w.z. daar gelooft men dan ook het zijne van, dat is in de werkelijkheid: niets meer.

We zijn ten deze veel verder weg dan we denken en nog is er het einde niet. De afval zal nog steeds groter worden. Hier dient meer dan ooit de wacht betrokken te worden, om bij de zuiverheid van het woord Gods bewaard te blijven.

Dat neemt echter niet weg, dat de kerkedienst en de scholen moeten onderhouden worden. Neemt dan in gedachten die kerken en scholen waar nog naar het onvervalste woord des Heeren gehandeld wordt. Onderhouden, dat wil ook zeggen: ze moeten in stand gehouden worden. Dat kost geld. Als het vierde gebod behandeld wordt, dan wordt er dadelijk al een beroep gedaan op je portemonnaie. Je moet een offer brengen. God vraagt dat, en de voortgang van Zijn dienst is het waard. Of liever: God is het waard. Dus: onderhouden-offeren-werken!

Maar is is nog veel meer te doen. „En dat ik inzonderheid op de sabbat, dat is op de rustdag, tot de gemeente Gods naarstiglijk kom”. Hier hebben we al weer een werkwoord: Komen! Naarstiglijk! D.w.z. getrouw, altijd als er kerk is, als er dienst is, moet ik er zijn. En dan niet alleen met m'n lichaam natuurlijk. Want ik kan getrouw naar de kerk gaan, om er te slapen. Ik noem maar iets. Daar zijn natuurlijk nog meer mogelijkheden. Doch de bedoeling is, dat we komen met ons hart.

Met hart en ziel. We moeten er lust, zin in hebben. De liefde tot de Heere en Zijn dienst moet de drijfveer zijn. Wanneer een jongen een meisje werkelijk liefheeft, dan behoeft hij hem niet te zeggen, dat hij naar zijn meisje gaan moet op gezette tijden. Als hij de kans krijgt, zal hij het ook nog wel eens een keer doen, als het niet de „gezette tijd” is. Ik dacht dat jullie me ten deze wel zullen begrijpen. Ik neem dat niemand kwalijk natuurlijk. Maar staan we nu ook zo tegenover de dienst des Heeren? Want daaruit zal blijken of er liefde in het hart tot de Heere en Zijn dienst is.

Misschien is dat voor verschillenden van jullie (velen?) een lastige vraag. Niet alleen voor de jongeren, maar ook voor de ouderen. Ontloopt echter deze vraag niet. Maar beantwoordt hem eerlijk tussen de Heere en je ziel. En als je dan eerlijk moet zeggen, dat er aan die liefde tot de Heere en Zijn dienst nog al wat mankeert, zie het dan nog in orde te krijgen voor het te laat is. Vraag de Heere dan maar of Hij die liefde in je hart wil werken, zodat je eens met je volle hart mee zult kunnen zingen:

„Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrot”.
Doch ik ben al weer aan het eind. En dan schrijf ik nu maar — in de hoop dat je het voor die tijd nog lezen zult — TOT ZATERDAG 8 APRIL IN DORDRECHT, OP DE ONTMOETINGS DAG, IN DE CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK, AAN DE DUBBELDAMSE WEG, AANVANG 10.30 UUR. Jullie aller vriend

Ds. H. C. v. d. Ent

Boekbespreking

STEMMEN UIT WITTENBERG, preken, artikelen, brieven enz. van Dr. Maarten Luther en zijn tijdgenoten. Uitgave van De Gereformeerde Bibliotheek te Goudriaan Z.H.

De 9e bundel van deze Stemmen is nu verschenen. Deze bevat het laatste gedeelte van de LOCI COMMUNES of De voornaamste theologische bewijsgronden door Philippus Melancton, en wel XXIII Over de ergerissen (laatste gedeelte) en XXIV Over de christelijke vrijheid. Verder een aanhangsel Over het huwelijk en een aanhangsel Definities. Daarna volgt een inhoudsopgave, die het geheel overzichtelijk maakt. Het betreft hier een belangrijk werk van de bekende Melancton, dat op deze wijze gemakkelijk binnen het bereik van velen komt. Elke drie maanden verschijnt er een bundel. Kosten f 3,— per bundel. Deze bundel telt 120 blz., de omslag meegerekend. B.

Ds. G. A. Zijdeveld - ENGELWACHT EN SATANISCHE KRACHT - Uitgeverij W. J. Pieters - Oostburg.

Dit boekje bevat 2 preken, die bij elkaar behoren.

De eerste handelt over Psalm 91 : 11: want Hij zal Zijn engelen van u bevelen, dat zij u bewaren (niet bewaken) in al uw wegen, de tweede over Efeze 6 : 12: want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers dezer wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht.

We hebben met belangstelling deze preken gelezen. Er staan woorden van troost in voor Gods kinderen en woorden van waarschuwing voor een ieder. Daarom is een woord van aanbeveling wel op zijn plaats. Toch betekent dit niet, dat we met onverdeelde instemming alles gelezen hebben wat in deze preken voorkomt. We willen daarom nog een opmerking maken.

De schrijver laat in de eerste preek zien de betekenis van de engelen voor Gods kinderen. Hij zegt, dat de Heere de dienst der engelen gebruikt niet alleen om Zijn volk te beschermen, maar ook om hen te troosten. Op blz. 9 lezen we: We spreken soms over het ontvangen van Gods beloften. Op welke wijze gebeurt dat? Even verder zegt Ds. Zijdeveld: Weet u, wat het antwoord is? Als God beloften geeft aan het hart van Zijn volk, geschiedt dat meestal door de dienst der engelen. De schrijver erkent, dat dit door Gods Geest gewerkt wordt, maar — zegt hij — dit staat in verband met de dienst der engelen, die de boodschap doorgeven aan het volk des Heeren. Hij wijst dan op Paulus, die door een engel gesterkt werd, en op Daniël, tot wie de aartsengel Michaël kwam. De schrijver verliest hierbij uit het oog, dat we in die gevallen te maken hebben met openbaring van wat niet bekend was, terwijl wij nu in Gods Woord alles bezitten, wat tot zaligheid nodig is. We lezen, dat de discipelen indachtig werden de woorden, die Jezus gesproken had. We lezen ook, dat Jezus de Heilige Geest belooft. Dan zegt Hij: Die zal u alles leren en zal u indachtig maken, alles wat Ik u gezegd heb.

De uitgever zorgde voor een passend gewaad. Wel zijn hier en daar bij de correctie fouten over het hoofd gezien. Het boekje kost ingenaaid f 4,90, gebonden f 5,90. B.

HET BLOED DER MARTELAREN

is altijd het zaad der Kerk. Wilt u iets weten van de strijd van Christus Kerk in Nederland, voornamelijk in de 16e eeuw, maar ook van de wonderen, door God aan haar bewezen, leest u dan het zojuist **VERSCHEENEN** boek van **FRUYTIER** Sions Worstelingen. Slechts f 37,50; na 15 april f 42,50. Doe snel uw voordeel. Binnen enkele weken zal D.V. bij ons verschijnen **DE VERBERGING TEGEN DE WIND**. Inhoud: Brief van Ds Joh. v. d. Poel aan Ds Lamain over de bevestiging van Ds Smits te Hardinxveld-Giessendam; intrepredikate van Ds Smits; tevens nog 1 andere predikatie van Ds. Smits en 2 pred. van Ds v. d. Poel. Prijs f 9,50; na versch. f 10,75 **J. C. RYLE**, Waarschuwing aan de kerken. Dit werkje moet u beslist lezen; het is alsof de schrijver geleefd heeft in onze tijd van verscheuring en verdeeldheid op kerkelijk terrein. Vertaald door Ds Smits. Prijs f 12,90; na verschijning (begin april D.V.) f 13,90.

LOVE, Eens Coopmans Onderrichtinge. Behoort u al tot de bezitters van dit degelijke werkje? 5 pred. over 1 Cor. 7 : 30 en levensschets van Love. Herdruk volgt. Bestel direct; Prijs f 9,50.

Ds BARTH 7 pred. f 9,75. **SHEPPARD** Der heiligen kleinoof f 4,25. **v. d. GROE**, Het Oprechte Geloof f 2,50.

Palmi Crokestein mocht opnieuw beginnen. Meisjesboek 13-17 jaar, f 6,90.

U kunt nu nog intekenen op de 3-delige Statenbijbel voor f 85,—.

HET adres voor AL uw GOEDE boeken, Psalmboekjes en Bijbels is

THEOLOGISCHE BOEKHANDEL EN UITGEVERIJ

G. KOOL LEERDAM

Lingedijk 31 - Postbus 22 - Antwoordnr. 3
Telefoon 03451 - 40 85.

KOOP

VERANTWOORDE LANGSPEELPLATEN !

GH/05 Meditatieplaat 1: Ds. W. Chr. Hovius en Ds. J. van Haaren; Daniël aan het hof in Babel, Het doen van een wonderlijk God f 14,90.

GH/06 Meditatieplaat 2: Ds. H. Rijksen en Ds. B. Haverkamp; Geeft de HEERE de hand en De bruiloft te Kana f 14,90

GH/07 Meditatieplaat 3: Ds. W. L. Tukker en Ds. G. A. Zijdeveld; Petrus' schoonmoeder en Het gebed van Hiskia f 14,90

Een abonnement op de meditatie-serie: „Korenaren uit de volle oogst” kost slechts f 12,50

Alle platen franko thuis in 4-kleurenhoes, stereo/mono afspeelbaar te bestellen bij :

GOUDEN HARPEN N.V.

Postbus 135 LISSE - Giro 239.80.80
Telefoon (02521) - 45 43.

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes

(Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeraden!

Voor al uw **BELIJDENISGESCHENKEN**
o.a. BIJBELS en BOEKEN

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783
na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

TE KOOP :

10 SPEL TWEE KLAVIER MANNBORG - ORGEL.

Vrij volledig pedaal. Geschikt voor een kleine kerk of kerkzaal.

Telefonische inlichtingen : 05277 - 15 03

Te huur

HUISJE

voor 1 juli en na 5 augustus

Renesse.

Telefoon 01116 - 206

Niet alleen door onze

★ VERMAGERINGS- en ZENUWKRUIDEN

kregen wij grote bekendheid,

maar ook onze kruiden voor Astmatische Bronchitis, Exceem, Blaas en Urine, Reumatiek, Aambeien, Verhoogde Bloeddruk, Migraine, Hoofdpijn, Bedwateren, bewijzen dagelijks hun geweldige uitwerking. Kuur voor een maand f 7,50 (geen bijkomende kosten)

DROGISTERIJ

SIKKING

Barrevoetstraat 5 - Haarlem
Tel. 023 - 31 28 82 (b.g.g. 32 46 06)
Giro 190 609

DE VERENIGING VOOR CHRISTELIJK ONDERWIJS OP REFORMATISCHE GRONDSLAG te BARENDRECHT

vraagt voor de per augustus 1972 aan te vangen vierklassige school voor basisonderwijs (de klassen 1 t/m 4) een

Onderwijzer(es)

voor de 2e klas (ongeveer 22 leerlingen).

- ★ men dient in het bezit te zijn van de akte met de aantekeningen J (K en R).
- ★ er zal worden gewerkt met nieuwe leermiddelen.
- ★ voor gehuwden verleent het Gemeentebestuur medewerking voor het verkrijgen van een woning.
- ★ het verplaatsingskostenbesluit is van toepassing.

Sollicitaties (met opgave van referenties) worden gaarne ingewacht bij de secretaris der vereniging, Kruisemunthof 18, Barendrecht, telefoon 01806-47 48, waar tevens alle inlichtingen kunnen worden verkregen.